

Par Juridiskās komisijas rudens sesijas darba rezultātiem

Rudens sesijas sākums 2016. gada 2. septembrī līdz 2016. gada 22. decembrim.

Juridiskā komisija rudens sesijā sanākusi uz 35 sēdēm.

Joprojām darbojas divas apakškomisijas – **Tiesu politikas apakškomisija** un **Krimināltiesību politikas apakškomisija**, kas regulāri sanāk katru nedēļu un detalizēti izskata apjomīgus likumprojektus, tādus kā “Grozījumi Civilprocesa likumā”, “Grozījumi “Likumā par tiesu varu””, “Administratīvo pārkāpumu procesa likums”, “Grozījumi Krimināllikumā”, “Grozījumi Kriminālprocesa likumā” un tml.

Tiesu politikas apakškomisija rudens sesijā ir sanākusi uz 7 sēdēm un Krimināltiesību politikas apakškomisija rudens sesijā ir sanākusi uz 12 sēdēm.

Tāpat joprojām darbojas Juridiskās komisijas darba grupu darbam ar grozījumiem Saeimas kārtības rullī, kas rudens sesijā ir sanākusi uz 8 sanāksmēm un Darba grupa Valsts prezidenta pilnvaru iespējamai paplašināšanai un ievēlēšanas kārtības izvērtēšanai, kam rudens sesijā ir bijušas 2 sēdes.

Rudens sesijā Juridiskā komisija ir izveidojusi vēl vienu darba grupu – Maksātnespējas likuma grozījumu darba grupa, kas gatavo apjomīgus, konceptuālus grozījumus maksātnespējas jomā. Darba grupa sanākusi uz 16 sēdēm.

Juridiskā komisija kopumā rudens sesijā ir skatījusi 32 likumprojektus, no kuriem 18 likumprojektus pirms pirmā lasījuma, 22 – pirms otrā lasījuma un 10 – pirms trešā lasījuma, bet 3 likumprojektus – pirms iesniegšanas Saeimā.

Tāpat Juridiskā komisija rudens sesijā ir skatījusi 11 lēmuma projektus par tiesnešu iecelšanu, apstiprināšanu, atbrīvošanu no amata, 2 lēmuma projektus par Satversmes tiesas tiesnešu apstiprināšanu, kā arī lēmuma projektu par Valsts kontroles padomes locekles apstiprināšanu.

Par svarīgākajiem likumprojektiem rudens sesijā:

1. Juridiskā komisija un Juridiskās komisijas izveidotā Maksātnespējas likuma grozījumu darba grupa regulāri strādā ar 11. Saeimā iesniegto likumprojektu “**Grozījumi Maksātnespējas likumā**” (Nr.106/Lp12), par kuru 11. Saeimā atbildīgā bija Tautsaimniecības, agrārās, vides un reģionālās politikas komisija.

Juridiskā komisija atsevišķi vēl ir izstrādājusi savus apjomīgus grozījumus un iesniegusi likumprojektu par grozījumiem **Maksātnespējas likumā** (Nr.753/Lp12). Šie grozījumi izstrādāti ņemot vērā informāciju, kas iegūta, veicot situācijas maksātnespējas nozarē izpēti (Tirgus un sabiedriskās domas pētījumu centra “SKDS” veiktā aptauja “Uzskati par ar maksātnespējas procesu un TAP saistītajiem jautājumiem”, Ārvalstu investoru padomes Latvijā un profesionālo pakalpojumu uzņēmuma “Deloitte” veiktais pētījums “Ļaunprātīga maksātnespējas procesa riski Latvijā”) un konstatēto, ka sabiedrības uzticēšanās līmenis maksātnespējas procesa administratoru (turpmāk – administrators) profesijai un maksātnespējas procesa norises likumībai kopumā ir ļoti zems. Apkopotās informācijas analīzes rezultātā tika secināts, ka šāda situācija ir izveidojusies, jo maksātnespējas process atsevišķos gadījumos tiek izmantots ļaunprātīgi un šos riskus varētu novērst, stiprinot administratora profesijas regulējumu un uzraugošo institūciju darbību.

Likumprojektā iekļautie priekšlikumi cita starpā paredz kompleksu risinājumu, kas paredz veikt administratoru profesijas reformu, nododot viņu kvalifikācijas pārbaudes funkciju valstij, vienlaikus paredzot stingrākas prasības administratoru kvalifikācijai, reputācijai un profesionalitātei, kā arī ieviešot regulāru administratoru eksamināciju. Lai veicinātu kreditoru interešu aizsardzību tiesiskās aizsardzības procesā un maksātnespējas procesā, likumprojekts paredz Maksātnespējas likumā noteikt pienākumu Maksātnespējas administrācijai nodrošināt noteiktas informācijas par administratoru un tiesiskās aizsardzības procesa uzraugošo personu darbību apkopošanu un publiskošanu (informācijas apriti).

Paplašinot kreditoru tiesības maksātnespējas procesā un administratora darbības uzraudzības īstenošanai attiecīgajā procesā, likumprojekts noteic kreditoru tiesības pieprasīt administratoru darbības revīziju attiecīgajā maksātnespējas procesā, ko veic kreditoru pieaicināts zvērināts revidents vai zvērinātu revidentu komercsabiedrība. Tiesiskās aizsardzības procesā likumprojekts paredz iespēju brīvi izvēlēties personu tiesiskās aizsardzības procesa uzraudzības pasākumu veikšanai.

Minētos grozījumus plānots pieņemt 2016. gada 22. decembrī.

2. 2016. gada 6. oktobrī tika pieņemti Juridiskās komisijas izstrādātie grozījumi **Šķīrējtiesu likumā**, kurus komisija izstrādāja, lai celtu pastāvīgo šķīrējtiesu darbības efektivitāti un kvalitāti, tajā skaitā izslēdzot no pastāvīgo šķīrējtiesu vidus tās šķīrējtiesas, kuru darbība neatbilst likuma prasībām un kuru darbības kvalitāte kavē šķīrējtiesu kā efektīva un populāra ārpustiesas strīdu risināšanas veida attīstību.

3. 2016. gada 6. oktobrī pēc divu gadu darba (1. lasījums – 13.11.2014.) gan Juridiskajā komisijā, gan Krimināltiesību politikas apakškomisijā, **otrajā lasījumā tika pieņemts Administratīvo pārkāpumu procesa likums**. Likuma mērķis ir aizsargāt pastāvošo tiesisko iekārtu, tai skaitā sabiedrības tiesiskās intereses, noteikto pārvaldes kārtību, sabiedrisko kārtību, kā arī nodrošināt efektīvu administratīvo pārkāpumu procesu, īstenojot noteikto sodu piemērošanu bez neattaisnotas iejaukšanās personas pamattiesībās, un panākt tiesisko attiecību taisnīgu noregulēšanu. Otrajā lasījumā tika izskatīti 209 priekšlikumi. Priekšlikumu termiņš trešajam lasījumam 16.01.2017.

4. 03.11.2016. Saeima otrajā lasījumā atbalstīja grozījumus **Administratīvā procesa likumā**. Otrajā lasījuma tika izskatīti 124 priekšlikumi. Ar likumprojektu strādāja gan Tiesu politikas apakškomisija, skatot to 3 sēdēs, gan Juridiskā komisija. Likumprojektā ietverti plaši grozījumi, tajā skaitā par valsts nodrošināto juridisko palīdzību arī administratīvajā procesā. Pašlaik likumprojekts ir sagatavots izskatīšanai Juridiskajā komisijā pirms trešā lasījuma. Likuma grozījumus plānots pieņemt 2017. gada janvārī.

5. 10.11.2016. tika pieņemti saistītie likumi **“Grozījumi Zemesgrāmatu likumā” un “Grozījumi Nekustamā īpašuma valsts kadastra likumā”**, kas paredz tiesisko regulējumu apbūves tiesības ierakstīšanai un ar to saistīto tiesību nostiprināšanai, grozīšanai vai dzēšanai zemesgrāmatā. Šie grozījumi tapuši pamatojoties uz 2015. gada 5. marta grozījumiem Civillikumā, ar kuriem tiek papildināta Civillikuma trešā daļa “Lietu tiesības” ar jaunu TREŠO A NODAĻU „Apbūves tiesība”, kas stāsies spēkā 2017. gada 1. janvārī.

6. 10.11.2016. pieņemtie grozījumi **Dokumentu juridiskā spēka likumā** ievieš atvieglotu procedūru, lai fiziskā persona varētu iesniegt iestādē pašas apliecinātus dokumentu atvasinājumus, nodrošinot iespēju pēc pieprasījuma uzrādīt to oriģinālu.

7. 15.09.2016. pieņemts likums **“Grozījums Vārda, uzvārda un tautības ieraksta maiņas likumā”**, kas ļauj veikt tautības ieraksta maiņu tām

latviskas izcelsmes personām, kurām jau izveidojusies saikne ar Latviju (piešķirtas uzturēšanās atļaujas vai izsniegtas pastāvīgā iedzīvotāja reģistrācijas apliecības) un kuras dokumentāri apliecinājušas savu latvisko izcelsmi un valsts valodas zināšanas.

8. 2016. gada 27. oktobrī Saeima pieņēma Grozījumus Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksā.

Pieņemtie grozījumi Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksā paredz kārtību, kad personas, kuras pārmaksājušas vai nepareizi iemaksājušas naudas sodu, varēs to atgūt trīs gadu laikā, ar iesniegumu vēršoties Valsts ieņēmumu dienestā (VID) vai attiecīgajā pašvaldībā. Tāpat Saeimā tika atbalstīti grozījumi Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksā, kas saistīti ar jaunā tabakas aprites likuma prasībām. Likums paredz noteikt administratīvo atbildību arī par smēķēšanu citu personu klātbūtnē, ko kodekss līdz šim neparedzēja.

9. Juridiskā komisija ir iesniegusi Saeimā un jau uz otro lasījumu aizvirzījusi likumprojektu „Grozījumi Civiltāvokļa aktu reģistrācijas likumā”. Grozījumu būtība – lai tiktu ievērotas bērna tiesības zināt savu izcelšanos un tiktu nodrošinātas tiesības uz abiem vecākiem, nepieciešams paredzēt iespēju veikt dzimšanas reģistra pārreģistrāciju Latvijas dzimtsarakstu iestādē, lai pēc tam veiktu attiecīgus papildinājumus.

10. 15.12.2016. pieņemti “Grozījumi Krimināllikumā”, kas paredz kriminālatbildību par ierobežojuma pārkāpšanu saistībā ar Latvijas Republikas pilsoņu un nepilsoņu militārās pieredzes un kaujas pieredzes gūšanu citās valstīs.

11. Juridiskās komisijas krimināltiesību politikas apakškomisijā, sadarbojoties ar Tieslietu ministriju, Ģenerālprokuratūru, Augstāko tiesu, Zvērinātu advokātu biroja “COBALT” pārstāvjiem, ir izstrādāti priekšlikumi saistībā ar Kriminālprocesa likuma 657. pantu un **Satversmes tiesas 2016. gada 29. aprīļa spriedumu lietā Nr.2015-19-01**. Izstrādātie grozījumi paredzēs jaunu kārtību Kriminālprocesa likumā saistībā ar jaunatklātu apstākļu izmeklēšanu. (Prokurora lēmuma par atteikumu atjaunot kriminālprocesu sakarā ar jaunatklātiem apstākļiem tiks pārsūdzēts tiesā).

Tāpat **Krimināltiesību politikas apakškomisija** strādā ar vairākiem likumprojektiem **“Grozījumi Krimināllikumā” un “Grozījumi Kriminālprocesa likumā”**, kā arī ar **Kriminālprocesā un administratīvo pārkāpumu lietvedībā nodarītā kaitējuma atlīdzināšanas likumu (Nr.578/Lp12)**, kas pieņemts pirmajā lasījumā.

12. Juridiskā komisija šajā sesijā skatīja arī Valsts budžeta projekta 2017. gadam tiesībaizsardzības iestāžu budžetu un vairākus likumprojektus saistībā ar Valsts budžetu 2017. gadam, par kuriem Juridiskā komisija bija noteikta kā līdzatbildīgā komisija.